

Stela POPESCU și Alexandru ARȘINEL

O pereche fără pereche

**STELA POPESCU ȘI ALEXANDRU ARȘINEL:
O PERECHE FĂRĂ PERECHE**

Aurel Storin

Copyright © 2015 Editura ALLFA

Fotografiile fac parte din colecția autorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STORIN, AUREL

**Stela Popescu și Alexandru Arșinel: o pereche
fără pereche** / Aurel Storin. – București: ALLFA, 2015
ISBN 978-973-724-873-2

792(498) Popescu,S

792(498) Arșinel,AI.

929 Popescu,S

929 Arșinel,AI.

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside
Romania, without the written permission of **ALLFA**,
is strictly prohibited.

Copyright © 2015 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Delia Petrescu

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Elena Georgescu

Design copertă: Alexandru Novac

AUREL STORIN

STELA ALEXANDRU
POPESCU
Și **ARȘINEL**
O pereche fără pereche

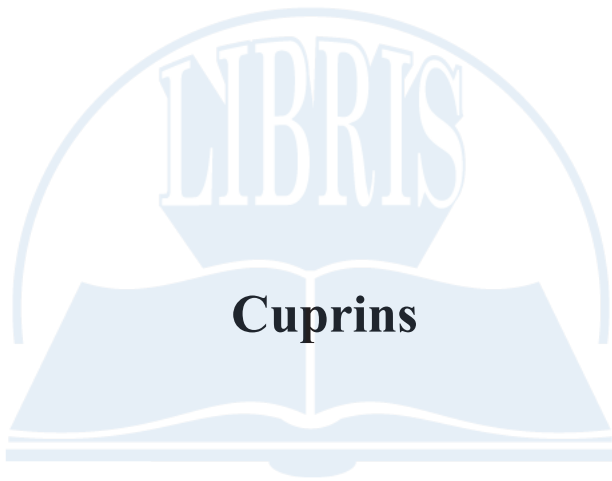
EDITURA ALLFA

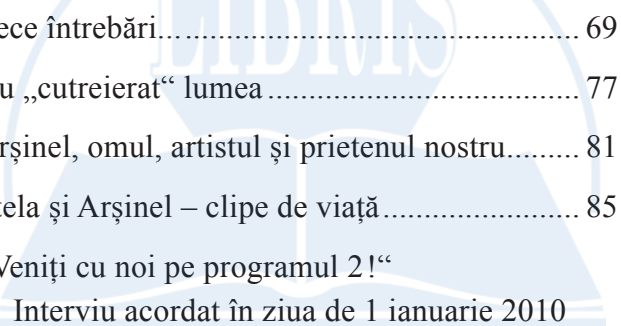

Această carte este dedicată unui cuplu de aur
al Teatrului românesc de Revistă.

De fapt... ce este revista?	9
Preambul la un fenomen	13
Stela-i Stela!	15
„Nat King“ Arșinel	19
Un mare autor de revistă – Mihai Maximilian.....	23
Vasile Veselovski	27
Un profil subiectiv – Bițu Fălticineanu.....	29
O vedetă de revistă – Grădina „Boema“	33
Planeta „Boema“. Teatrografie	39
„Boema“ – efigia de glorie a Revistei românești.....	49
Alchimia lui Puișor.....	53

Zece întrebări.....	69
Au „cutreierat“ lumea	77
Arșinel, omul, artistul și prietenul nostru.....	81
Stela și Arșinel – clipe de viață.....	85
„Veniți cu noi pe programul 2!“ Interviu acordat în ziua de 1 ianuarie 2010 lui Mihai Tatulici de Stela Popescu și Alexandru Arșinel	97
Previziune	101

Ce este Revista ?

1. **Revista nu este un gen literar.** Ioana Drăgan, în teza sa de doctorat susținută în aprilie 2001 („Romanul popular în România“), constată că, în orice moment, în cultură, se poate identifica existența a cel puțin două niveluri de literatură. Unul literar, elitist, intelectual, „cărturăresc“ și unul paralel, de „de masă“, popular, al literaturii „de consum“, „vulgare“, comerciale, pentru publicul larg, căreia, în lipsă de orice altă definiție, i s-a aplicat o etichetă care poartă marca excluderii – „paraliteratură“.

Acest termen nu este neapărat peiorativ. El se referă mai curând la *destinația* operei, decât la valoarea ei intrinsecă. Revista este un gen destinat *publicului larg* care „oscilează“ pe lângă literatura *cărturărească*, dar niciodată cu pretenția de a se ridica la nivelul acesteia. Apropiindu-se într-un fel de dramaturgia comică, revista se îndepărtează de aceasta prin caracterul ei caleidoscopic.

Teatrul e construcție, Revista e scenariu.

Teatrul e dezbatere, Revista e pretext.

Teatrul e peren, Revista se consumă pe măsură ce se produce.

Autorii dramatici sunt preocupați de destinul literar al operei lor. Pentru autorii de revistă, partea scrisă a spectacolului nu este decât un ingredient...

2. **Revista este un gen supus oralității.** E adevărat că revistele se scriu, dar ele își dezvăluie valoarea (atunci când o au, firește...) numai în clipa când *se spun*. Într-un fel, scena este „biblioteca“ revistei românești.

3. **Revista este un gen complex**, muzical, coregrafic, cu o scenografie uneori luxuriantă...

4. **Revista este un gen al actualității.** Așa cum *nimic nu este mai vechi decât un ziar vechi*, nimic nu este mai vetust, mai perimat și mai de neînțeles decât o revistă veche.

5. **Revista este un gen popular.** Ea se adresează unui public numeros, fără condiționarea unui anumit statut de pregătire intelectuală sau de poziționare socială. E un spectacol pentru *toată* lumea.

6. **Revista este un gen umoristic.** Fără umor, satira revistei se transformă în foileton, ceea ce scade considerabil interesul receptării comicului.

7. **Revista românească modernă este un gen unic**, deși a apărut mult mai târziu decât genurile asemănătoare europene din care, de fapt, s-a extras. Caracterul de unicitate i-a fost conferit revistei românești de Constantin Tănase care a preluat gustul pentru montare grandioasă a revistei franțuzești, ascuțimea cuvântului satiric, din cabaretul

clasic german, la care a adăugat nu numai datele unui personaj autohton, de pe malurile Dâmboviței, ci și spiritul și limbajul acestuia. Astfel s-a format „personalitatea“ unui gen nou, care seamănă, pe alocuri, cu genurile de proveniență, dar se deosebește de oricare dintre ele.

Nu se poate vorbi despre revistă numai în limbajul specific acestui gen. Dar se cuvine să îl dezvoltăm într-un limbaj care să nu conducă, prin prețiozitatea lui, la ridicol. Îmi amintesc, de altfel, un fragment potrivit cu acest subiect, cules chiar dintr-un scheci – trecut neobservat – al unui spectacol de revistă:

„Un copil vine acasă de la școală și-l întreabă pe tatăl lui:

— Tati, ce este o pompă?

— O pompă este un aparat care...

— Ce este un aparat?

— Un aparat este un sistem tehnic care...

— Ce este un sistem?

— Un sistem este un ansamblu de elemente care...

— Ce este un element?

— Un element este partea cea mai simplă a unui întreg care...

— Ce este un întreg?

— Un întreg este ceva din care nu lipsește nimic, ceva intact...

— Ce este intact?

— Ceva neatins, neștirbit...

— Ce este neștirbit?

La care tatăl, tracasat la culme de atâtea întrebări, se adresează fiului său:

— Dar, în definitiv, de ce vrei să știi ce înseamnă pompă?

— Pentru că azi, la școală, doamna profesoară de istorie ne-a povestit cum a intrat Mihai Viteazul, cu mare «pompă», în Alba Iulia...“

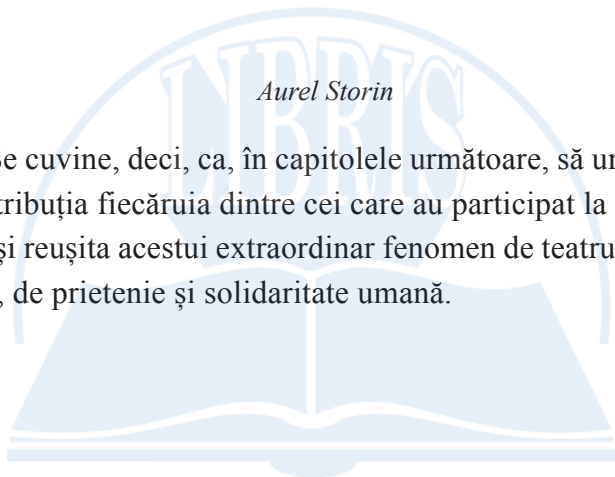
Această povestioară poate fi adusă în sprijinul ideii că nu va putea exista o comunicare între genul revistei și comentatorii săi numai dacă se vor referi, și unii și alții, la aceeași „pompă“...

În 1978 a debutat un cuplu de mari actori care, pe parcursul unor decenii întregi, au constituit, nu numai prin înzestrarea și talentul lor, cât și prin prețuirea publicului, un strălucit duet: *Stela Popescu* și *Alexandru Arșinel*. La succesul lor au contribuit: *Mihai Maximilian* – scriitor, *Vasile Veselovski* – compozitor, *Bițu Fălticineanu* – regizor de teatru și, nu în ultimul rând, *Grădina „Boema“* – amplasată în inima Bucureștiului, o construcție simplă, pe scena căreia, timp de un deceniu, între 1979 și 1989, au fost prezentate cele mai fantastice spectacole estivale de revistă, cu un foarte mare succes la public, transformând acest spațiu modest într-o adevărată baricadă artistică care se înscria în peisajul anti-putere din vremea aceea. Acolo s-au spus lucruri extrem de curajoase.

Despre această strălucire exemplară, care nu s-a stins nici o clipă de atunci, va fi vorba în această carte.

Se cuvine, deci, ca, în capitolele următoare, să urmărim contribuția fiecăruia dintre cei care au participat la formarea și reușita acestui extraordinar fenomen de teatru, de talent, de prietenie și solidaritate umană.

Stela Popescu câștigă. Ea și-a câștigat, în primul rând, dreptul de a fi o actriță de succes. În acest domeniu inefabil, în care „toate trec, iubire sau noroc“, acest drept nu se înscrie chiar printre drepturile omului; vreau să spun că nu e la îndemâna oricui, adică nu e de tot omul, ca mine sau ca dumneavoastră. Impresarii o caută, afișele o „pun la zid“, secretarele îi deschid ușile, cu zâmbetul pe față, iar publicul o aplaudă, uneori, frenetic. Ea nu poartă numai norocul de a fi posesoarea unui talent extraordinar; ea și-a construit cariera prin efortul de a face față talentului său, prin inteligența de a fi la timp, exact acolo unde trebuie să fie... Trecând de la proză la revistă, a fost la „revistă“. Trecând de la revistă la dramă, a fost la „dramă“. Nu pot să uit apariția ei în piesa „Turnul de fildeș“, din repertoriul Teatrului de Comedie. Publicul a primit-o cu aplauze și cu un grozav apetit de: *Doamne, ce-o să mai râdem!* S-au instalat frații mai bine în fotolii, au ciulit urechile la scenă, ba, unii dintre ei au început să râdă înainte de primele replici, la gândul:

Să vezi acum ce le mai zice Steluța noastră! Dar acolo nu era „Boema“. Acolo era un alt fel de teatru. Și Steluța, dintr-o apariție de 4-5 minute, a făcut o creație dramatică admirabilă, amuțind orice predispoziție la *ha-ha-ha* și *hi-hi-hi...* S-a făcut o tăcere demnă de toată lauda – pentru public. Iar cine a ținut musai s-o vadă pe „Steluța noastră“ a văzut-o a doua zi, la Sala Polivalentă, matineu și seara. Dar cine n-a văzut-o pe Stela Popescu? A văzut-o o țară întreagă, județ cu județ și localitate cu localitate.

Acum – nu mai țin minte câți ani –, la Sala „Savoy“, când și-a permis să spună primele două cuplete de revistă, fără să fi auzit încă de Mia Apostolescu – această actriță care tocmai plecase din drama „Secunda 58“, ce se juca la teatrul de la Brașov – a devenit vedetă în 48 de ore. Asta-i revista, domnilor! Și, de atunci, seară de seară, matineu de matineu, ea duce o luptă sublimă cu sine, cu publicul și cu toată lumea. Asta-i revista, doamnelor!

Și pentru că Dumnezeu o ține aproape apare la București marele director al Sălii Olympia de la Paris – Bruno Coquatrix. În distribuția spectacolului era pe post de vedetă o altă actriță, dar la vizionare domnul Coquatrix a spus „cine este fata aia în costum național de la colțul scenei?“ (cântam *Glasul roșilor de tren*). „Ea trebuie să fie vedeta spectacolului.“ Și uite așa Stela a făcut doi ani la rând succes la Paris.

Iar acasă astfel și-a clădit un podium de nezdruncinat în teatrul românesc.

Sigur că unii dintre colegi – meseria aceasta fără colegi e de neconceput – nu se sfîesc să-i arate o grijă exagerată, întrebându-se, cu sinceră candoare, de ce nu se mai astîmpără, de ce nu se menajează, de ce aleargă atîta, ce nevoie mai are?

Pot să le răspund eu : nu mai are nevoie de nimic. Numai că, Stela Popescu „aleargă“ pentru a exista, pentru a simți, seară de seară, scena și publicul. Atunci când – din cine știe ce motive – nu joacă, e obosită, e nervoasă, pusă pe arțag. Parcă ar lipsi din acel loc unde știe că trebuie să fie neapărat. O seară fără teatru e o abatere de la normalitatea vieții ei întregi. Ea se odihnește alergând. Ea vine acasă la ora două noaptea, dintr-o deplasare, și se apucă să curețe imediat peștele pe care tocmai l-a adus de la Tulcea... Ea nu poate sta locului. Ea obosește stînd. Ea trăiește numai în mișcare. Ea respiră prin plămîni publicului (*la teatru, pe stradă, oriunde...*) Ea râde și plînge cu publicul său.

Nu știu, n-am întreat-o niciodată, dacă undeva, într-un vis ascuns, nu și-ar fi dorit și ea, în plină maturitate, anumite titluri pe care unii dintre colegii ei de pe afișe le au deja. Se pare că nu. Abia târziu, într-o emisiune de pe „Antena 1“, au făcut-o „genială“. Pentru că, de fapt, ce glorie artistică din revista românească ar putea fi astăzi mai înalt decît titlul de „Stela Popescu“?

Acest mare actor popular care joacă, zi și noapte, pe scena propriei vieți, aproape neobosit, deși numai el știe cât de obosit se simte uneori, își poartă cu nonșalanță condiția de vedetă a Europei Unite, într-o profesie în care nu se câștigă bine, decât dacă se aleargă mult. Sigur că ne putem permite mașini bune. Sigur că n-avem probleme cu viteza legală. Sigur că mai avem și vreo căsuță, două, de odihnă, în care nu apucăm niciodată să ne odihnim. Dar aș vrea să-l văd eu pe un „Arșinel“, din Franța sau din Germania, jucând, uneori, 4-5 spectacole într-o singură zi și în trei localități diferite, cum i se cam întâmplă Arșinelului nostru. Să nu-mi supuneți de filmul lui Chaplin! Să nu-mi amintiți de „Goana după aur!“ Pentru că impresarii de spectacole, „postelnicii“ noștri, nu-și plătesc artiștii cu aur, ci cu hârtii! Și, pe urmă, o vedetă cu sufletul lui Arșinel nu știe să refuze... El nu vrea să nedreptățească pe nimeni, astfel încât îi împacă pe toți. Și impresarii trebuie să mănânce

o pâine, și publicul trebuie să-și vadă artiștii „în carne și oase“. Această vedetă care a depășit de mult riscul meteoric și s-a făcut o stea în toată legea, are bossă de vedetă. El pare o forță a naturii, are o siguranță și un aplomb aproape fără măsură, el trage cu ghiulele verbului său în sală, iar publicul explodează de râs. Cineva l-a comparat odată cu un tunar, dar comparația nu mi se pare riguros exactă întrucât tunarii mai trag și pe alături. Arșinel, nu. Și – ceea ce pare un miracol – după explozie, actorul cântă sensibil, unduitor, inteligent... Arșinel mi se pare cel mai bun Nat King Cole care poate fi văzut pe scenele României, în toate punctele cardinale. „Nat King Cole, profesorul meu de muzică“... mărturisește Arșinel.

Pentru mine, Arșinel este „the King“. Îl privesc, uneori, cum acoperă și timpul, și spațiul, și sufletul spectatorului și îi admir dorința sinceră, netrucată, de a fi peste tot. El crede în publicul lui, și în familia lui, și în meseria lui iar, în limita timpului disponibil, își aduce aminte și de prieteni. Desigur că la mijloc e un efort greu de descris. Puțin rezistentă, în zilele noastre, la oboseala de a fi vedetă. Arșinel rezistă. Actor național de teatru și de revistă, manager iscusit, spiritual ca un cuplet și, uneori, trist ca o lacrimă. Arșinel caută și lansează tinere vedete, cu bucurie și generozitate. Dacă mă gândesc bine, el a „lansat“ și o vedetă chiar în geografia României: Dolhasca. Până acum o mică și prea puțin cunoscută așezare din Moldova. Acum, una din străzile localității se numește „Alexandru Arșinel“. Tot așa scrie